

**KÁROLI GÁSPÁR REFORMÁTUS EGYETEM
TANÍTÓKÉPZŐ FŐISKOLAI KAR**

SZOCIÁLIS ÉS IFJÚSÁGI MUNKA – IFJÚSÁGSEGÍTŐ SZAKIRÁNY

FELSŐOKTATÁSI SZAKKÉPZÉSI SZAK

KÉPZÉSI PROGRAMJA

NAGYKÖRÖS

2013

TK2905			BEVEZETÉS A PSZICHOLÓGIÁBA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	2	előadás	vizsga
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A pszichológia oktatása segítse elő a pedagógiai tevékenységhez szükséges érett személyiség kialakulását, járuljon hozzá a hallgatók gyermekcentrikus szemléletének, pedagógiai képességeinek formálásához, és nyújtson korszerű, a pedagógiai gyakorlatban alkalmazható pszichológiai ismereteket. Az ön- és társismeret fejlesztése révén fokozza a társas interakciókban mutatott hatékonyságot. Biztosítson rálátást az ember lelki működésének és viselkedésének alapvető törvényszerűségeire. Mutassa be az egyes életkori szakaszok jellemzőit, a pszichikus folyamatok fejlődésének menetét, fejlesztésének lehetőségeit, és a szocializációs színtereket. Tegye tudatosá a pedagógiai tevékenység pszichológiai vonatkozásait, hatásmechanizmusait. Fejlessze a hallgatókban a gyermekek valós szükségletei iránti érzékenységet.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: • Pszichológiai alapfogalmak, jelenségek, elméletek és vizsgálati módszerek. • Pszichológiai megközelítések, nézetek, elméletek. • Megismerő folyamatok, kognitív működés és pszichés állapotok. • Az emberi fejlődés általános menete és a személyiség individuális szerveződése. • A személyiségfejlődés sajátosságai, törvényszerűségei, általános és egyedi vonásai. • Az egyes pszichés funkciók fejlődésének és integrálódásának nyomon követése. • A pedagógiai hatékonyság kulcsa, empátia és tolerancia fejlesztése a gyermekek iránt. • Speciális bánásmódot igénylő tanulók. • A szociálpszichológia azon területei, mely képessé teszik a hallgatókat a pedagógiai munka pszichológiai összetevőinek, jelenségeinek, problémáinak felismerésére, megértésére és a pszichológiai szempontok alkalmazására. • A hallgatók pályaszocializációjának elősegítése, a tanítói tanulmányokhoz szükséges készségek és képességek fejlesztése.					
SZAKIRODALOM: ▪ Balogh László: <i>Pedagógiai pszichológia az iskolai gyakorlatban</i>. Urbis Könyvkiadó, Budapest, 2006. ▪ Buda Béla: <i>A személyiségfejlődés és a nevelés szociálpszichológiája</i>. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998. ▪ Gyöngyösiné Kiss Enikő, Oláh Attila: <i>Vázlatok a személyiségről: a személyiség-lélektan alapvető irányzatainak tükrében</i>. Új Mandátum Kiadó, Budapest, 2007. ▪ Keményné dr. Pálffy Katalin: <i>Alapozó pszichológia</i>. Nemzeti Tankönyvkiadó Rt., Budapest, 1998. ▪ Kolozsváry Judit: <i>Más gyerek, más szülő, más pedagógus</i>. OKKER Kft., Budapest, 2002. ▪ Mészáros Aranka (szerk.): <i>Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága</i>. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 1997. ▪ N. Kollár Katalin, Szabó Éva (szerk.): <i>Pszichológia pedagógusoknak</i>. Osiris Kiadó, Budapest, 2004. Séra L.: <i>Általános pszichológia</i>. Comenius Bt., Pécs, 2001. ▪ Tóth László: <i>Pszichológia a tanításban</i>. Pedellus Tankönyvkiadó Kft., Debrecen, 2008. ▪ Vajda Zsuzsanna (1999): <i>A gyermek pszichológiai fejlődése</i>. Helikon, Budapest. ▪ Vajda Zsuzsanna, Kósa Éva: <i>Neveléslélektan</i>. Osiris Kiadó, Budapest, 2005.					

TK0508			EGÉSZSÉGNEVELÉS		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	2	szeminárium	évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy célja A hallgatók megismertetése az egészségmegőrzés egyéni, társadalmi és intézményes biztosításának lehetőségeivel és módjaival. Ezen belül - az egészség, mint komplex fogalom, a pozitív egészség fogalmának értelmezése; - az életmód alapvető kérdéseinek megvilágítása és az aktuálisan felvetődő kérdések megválaszolása; - alapvető elsősegély-nyújtási és járványtani ismeretek elsajátíttatása és begyakorlása.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: a csecsemő- és kisgyermekkor jellemzőinek, a testi és pszichés fejlődési jellegzetességeinek és a fejlesztés lehetőségeinek ismerete; a korosztály igényeinek, szükségleteinek, és az azokra adandó, szakmailag megfelelő, az egészséges testi és szellemi fejlődést, az önállóság kialakulását befolyásoló válaszok, tényezők ismerete; a korosztály igényeinek, szükségleteinek, és az azokra adandó, szakmailag megfelelő, az egészséges testi és szellemi fejlődést, az önállóság kialakulását befolyásoló válaszok, tényezők ismerete; az adott korosztály nevelési, gondozási, ápolási, táplálási feladatainak és az egészséges fejlődéshez szükséges higiénés, életmódbeli, kulturális, kommunikációs szokások kialakításának gyakorlati ismerete; jártasság az adott korosztály nevelési, gondozási, ápolási, táplálási feladatainak és az egészséges fejlődéshez szükséges higiénés, életmódbeli, kulturális, kommunikációs szokások kialakításának ellátásában					
SZAKIRODALOM: Dr. Borvendég Márta – Dr. Jámber Balázs – Szabó Péter: Egészségtan. Dávid Oktatói és Kiadói Bt., 2000. Pajor Géza: Egészségtan. Ember és környezet. KTM, 1993.					

TK0701			EGYHÁZISMERET		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	2	Előadás	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Egyedi intézményi specialitásként a Károli Gáspár Református Egyetem nem hitéleti képzésben részt vevő hallgatói egyházismeret kurzust hallgatnak, amely tanegység az európai és európai alapú, bibliai és keresztyén gyökerű, eredetű civilizáció, gondolkodás, művelődés és életforma, azaz saját életünk kereteinek jobb megértéséhez is hasznos információkkal szolgál, valamint segít az egyház-egyházak világában, életében és szertartásai között tájékozódni.

Az előadások végighallgatása mellett a hallgatók egy-egy előre kijelölt témát dolgoznak fel vagy interjút készítenek egy egyházi személlyel, egy egyházi intézményvezetővel vagy bemutatnak egy egyházi intézményt.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témakörök:

- 1) Az egyház fogalmának teológiai, egyházi jogi, közjogi értelmezése és ezek feszültségei (ellentmondások és összefüggések); egyházi és világi (állami törvények); elismert egyházak, egyházi közösségek, egyházi intézmények speciális kérdései
- 2) Az egyház önmeghatározásának elemei; egyház és felekezetek viszonya
- 3) A keresztyén egyház(ak) történetének vázlatos áttekintése
- 4) A Magyar Katolikus Egyház, a Magyarországi Evangélikus Egyház területi felosztása és szervezeti felépítése (előzmények és összefüggések)
- 5) A Magyarországi Református Egyház jelképei, területi felosztása; magyar református egyháztestek a Kárpát-medencében és a világon; a Magyar Református Egyház megalakulása, szervezete és működése
- 6) A Magyarországi Református Egyház szervezeti felépítése; egyházköztség; lelkipásztor, presbitérium, testületek
- 7) Sákramentumok, szentségek (katolikus/ortodox és protestáns megközelítés); az egyházi szertartások összehasonlító bemutatása (keresztség összefüggései és eltérései; bérmálás és konfirmáció; a házasságkötés eltérő felfogása és gyakorlata)
- 8) Istentiszteleti formák bemutatása (mise, istentisztelet)
- 9) Az egyházi év és ünnepei (római katolikus és protestáns: evangélikus és református gyakorlat egyezőségei és különbségei)

AJÁNLOTT IRODALOM:

- <http://reformatus.hu/egyseg/>
- <http://www.majus22.org/>
- <http://www.reformatus.hu/>
- <http://www.evangelikus.hu/>
- <http://uj.katolikus.hu/>
- A Magyarországi Református Egyház törvényei és hitvallásai (Heidelbergi Káté, II. Helvét Hitvallás), istentiszteleti rendtartása: <http://reformatus.hu/egyhaziunk/>
- *A Katolikus Egyház Katekizmusa.* Budapest, 2002. (<http://www.katolikus.hu/kek/>; <http://www.ppek.hu/k85.htm>)
- *A Katolikus Egyház Katekizmusának Komentáriuma.* Budapest, 2006. (http://www.vatican.va/archive/compendium_ccc/documents/archive_2005_compendium-ccc_hu.html)
- Török Péter: *Magyarországi vallási kalauz 2004.* Budapest, 2004.

			INFORMATIKA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	3	előadás	vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A kurzus célja, hogy a hallgatók rendelkezzenek a következő kompetenciákkal és készségekkel:

- informatikai alapkompentenciák – egy operációs rendszer alapszolgáltatásainak használata, egy szövegszerkesztő, táblázatkezelő, böngésző, prezentációkészítő – biztonságos birtoklása;
- szakmai informatikai programok felhasználói szintű ismerete és felhasználói készség annak használatával kapcsolatban;
- infokommunikációs rendszerek használata;
- logikus gondolkodás, felelősségtudat a szakmai feladatok megoldásában;
- alapvető pénzügyi és adózási ismeretek, valamint ezek alkalmazása konkrét számítási feladatokban;

A kurzus során a hallgatók elsajátítják:

- ECDL alapkövetelményeit;
- problémák/feladatok megoldásában a gazdálkodó szervezet adminisztrációs, információs és kommunikációs rendszereinek szakszerű használatát;
- egyszerű, a hétköznapi életben előforduló számítási feladatok megoldását számítógép használatával (pl. százalékszámítás, kamatos kamat, ÁFA- és adószámítások, számlázási alapismeretek stb.);
- a döntési folyamatokban az információs rendszer és adatbázisának aktív használatát;
- számítógép hálózati szolgáltatások ismeretét és alkalmazását adott feladatok megoldásához;
- adatbázisok kezelését, a meglévő adatbázisokból lekérdezési feladatok meghatározását és megoldását adott szakmai cél szerint.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

1. Operációs rendszerek. Bevezetés az internet használatába. MS Word alapok.
2. MS Word 2.
3. MS Word 3.
4. MS Word 4.
5. Első dolgozat.
6. Excel 1.
7. Excel 2.
8. Excel 3.
9. Power Point 1.
10. Power Point 2.
11. Második dolgozat.
12. Javító dolgozat, a félév zárása.

Évközi tanulmányi követelmények:

Az órák látogatása kötelező.

A félév során kettő számítógépes dolgozatot kell írni. A félév végén egy javító dolgozattal lehet javítani, illetve a hiányzó dolgozatot pótolni.

Az értékelés módszere: Számítógéppel megoldott feladatok.

SZAKIRODALOM:

Bártfai Barnabás: Office 2010. BBS-INFO Kiadó, 2011.
Az oktató által kiosztott segédanyagok PDF formátumban.

TO0219			JÁTÉK PEDAGÓGIÁJA ÉS MÓDSZERTANA I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	2	előadás	vizsga
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: a játépszichológiai és pedagógiai ismeretek összekapcsolásával elősegíti a hallgatók felkészülését az óvodai teendőik ellátására; segítséget kínál a spontán és az irányított játék összefüggéseinek felismerésében, valamint a felnőttek és a kortársak játékbeli szerepének helyes értelmezésében; a játékfolyamat elméleti és gyakorlati tanulmányozásával és a személyes játékélménnyel felkészíti az „itt és most” öntörvényűen zajló játékfolyamatra, és annak hatékony megszervezésére; a „játszási” képességek formálásával azon képességeket erősíti, amelyek nélkülözhetetlenek a spontán és együttes játék feltételeinek megteremtésben; segítséget ad a hallgató játékkultúráját gazdagító módszertani játékgyűjtemény elkészítéséhez, amely a játékok eredetét, a megtaníthatóság feltételeit és kívánalmait, valamint pszichológiai és pedagógia szempontú elemzését tartalmazza.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Ismerjék az Óvodai nevelés országos alapprogramjának játékra vonatkozó fejezetét, értelmezzék annak tartalmát az óvodai gyakorlatban. A hallgatók ismerjék a 3-6 éves korosztály játéktevékenységének jellemzőit, a játékfolyamatot elindító lelki szükségleteket. Legyenek tájékozottak klasszikus és hagyományokon alapuló gyermekjátékok témakörében, képesek legyenek kiválasztani az életkorhoz igazodó játékokat. Legyenek jártasak a spontán, valamint az irányított játékok feltételeinek megteremtésében, megszervezésében és vezetésében. A játékpedagógia aktuális kérdései. A gyermekek játékának megfigyelése és elemzése.					
KÖTELEZŐ IRODALOM: Kósáné Ormai Vera: A mi óvodánk. OKKER, Bp., 2001. Kovács – Bakosi: Játékpedagógia Porkolábné – Balázné – Szaitzné: Komplex prevencióos óvodai program. Trefort Kiadó, Bp., 2004. AJÁNLOTT IRODALOM: Kiss Áron: Magyar gyermekjáték-gyűjtemény. Holnap Kiadó, Bp., 2000. Páli Judit: Játék és gondolkodási stratégia. I., II., III. In: Bíró Antalné: Pszichológiától a pedagógiáig. Alex-typo, Bp., 1993. 160- 175. Polcz Alaine: Aktív játékdinamika és játékterápia. Kézirat, Intaháza, 1974. újabb kiadás: Polcz Alaine: Világjáték. Pont Kiadó, Bp., 1999.					

			KOMMUNIKÁCIÓS ALAPISMERETEK		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	3	előadás	vizsga
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A kommunikációs készségek fejlesztése különböző élet- és intézményi helyzetekben speciális technikákkal, módszerekkel segíthető. A tantárgy segít a fenti technikák alkalmazásához szükséges sajátos módszertani aspektusok megértésében és gyakoroltatásában, mely fejleszti a konfliktuskezelés, az egyezkedés, a meggyőzés és más egyezkedési technikákban fontos készségek és kompetenciák kialakítását.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Témakörök: 1. Az adott készségeket fejlesztő technikák saját élményű megismerése; 2. A technikák alkalmazásához szükséges sajátos módszertani aspektusok megértése és gyakoroltatása: az aszertivitás, a konfliktuskezelés, az egyezkedés, a tárgyalási technikák, a meggyőzés, az érvelés.					
Kialakítandó kompetenciák: • helyzetfelismerés és helyzetelemzés, logikus gondolkodás, kreativitás, ötletgazdagság; • udvariasság, kulturált és etikus magatartás; • szakmai kommunikáció megértése és szakszerű alkalmazása szóban és írásban; • tárgyalások tervezése, szervezése és vezetése, a kommunikációs eszköztár használata a tárgyalástechnika és az üzleti szabályok figyelembevételével; • a szakmai álláspontok meggyőző képviselése; hiteles kommunikáció; érvelési technikák és a szakmai érvrendszer ismerete, használata, képviselése; • együttműködés a munkatársakkal; • a társadalmi, tömegkommunikációhoz (média) kapcsolódó alapfogalmak és működési alapelvek elsajátítása és alkalmazása a gyakorlatban; a nonverbális és verbális kommunikációs technikák alkalmazása az ügyfélszolgálati munka során.					
SZAKIRODALOM: • Birkenbihl, V. F.: Kommunikációs gyakorlatok Budapest, Trivium, 1998. • Roger Fisher-William Ury-Bruse Patton: A sikeres tárgyalás alapjai Bagolyvár 1997. • Gordon, Th.: bármelyik komm. hatékonyságfejlesztő könyve (P.E.T., T.E.T., V.E.T., stb.) • Pease, A.- Garner, A.: Szó - beszéd. A társalgás művészete. Park K., Bp. 1991., 2002. • Pease, A. - Garner, A. : Testbeszéd. Park K., Bp. 1990., 2002.					

TT0603			MŰVELŐDÉSTÖRTÉNET I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	2	előadás	vizsga
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Az európai művelődés előzményeinek és nagy korszakainak áttekintése. A régi idők mindennapjainak megismerése. Az egyes korszakok történeti, irodalmi, képzőművészeti, tudománytörténeti jelentőségének ismertetése.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Az európai kultúra bölcsője: Mezopotámia és Egyiptom. Az ókori nagy kultúrák történeti áttekintése, a jellegzetes mindennapi szokások (születés, halál, öltözködés, étkezés megismertetése). A mezopotámiai és egyiptomi istenpanteonok áttekintése, a legfontosabb mítoszok és mondák ismertetése. A krétai-mükénéi kultúra és az ide kapcsolódó mondák. A görög kultúra nagy korszakai, történeti áttekintés, képzőművészeti fejlődés, a görög irodalom nagyjai és hatásuk a későbbi európai fejlődésre. A római kultúra eredetmondái, jellegzetességei, az etruszk és a görög hatás érvényesülése. A római építészet és a római jog jelentősége. Keresztyénség és korai középkor, Karoling-reneszánsz, lovagkor, higiéné és a lovagkori kultúra fejlődése. A reneszánsz az építészetben, a festészetben, a szobrászatban és az irodalomban; palotaépítészet, táj és az ember, az emberi test és az emberi lélek ábrázolása, az egyéniség és az egyéni becsvágy kialakulása. Reneszánsz és barokk, a korszak ideológiai alapjai, a reformáció: a polgári értékek megjelenése. A jezsuiták hatása a művészetre és a társadalmi formálódásra. A barokk zene formái és klasszikus értékei.					
SZAKIRODALOM: 1. Lederer Emma: Egyetemes művelődéstörténet, Budapest, 1992 2. Friedell, Egon: Az újkori kultúra története I. Budapest, 1998 3. Goethe, Johann Wolfgang: Antik és modern Gondolat Kiadó, Budapest, 1981 4. Goethe, Johann Wolfgang: Költészet és valóság Magyar helikon, Budapest, 1965 5. Hamilton, Edith: Görög és római mitológia, Budapest, 1992 6. Castiglione László: Az ókor nagyjai, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1971					

TK2901			NEVELÉSTÖRTÉNET		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	45	3	3	előadás	vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A neveléstörténeti stúdium célja, hogy megalapozza a hallgatók történeti szemléletét a pedagógia elméletének és gyakorlatának megismeréséhez. Kialakítja azt a felismerést, hogy a jelenkor pedagógiája történeti fejlődés eredménye.

A neveléstörténeti szemlélet kialakítása érdekében a tantárgy feladata:

- ismertesse meg az egyetemes és a magyar nevelés történetének legjelentősebb tényeit és összefüggéseit, a mai pedagógiai elmélet és gyakorlat közvetlen előzményeit;
- alapozó jellegéből adódóan keltse fel a hallgatók érdeklődését a problémátörténeti vizsgálódások iránt, alakítsa ki és fejlessze a hallgatók érzékenységét és készségét a pedagógiai problémák történeti szempontú megközelítésére, értelmezésére, elemzésére és értékelésére;
- nyújtson tájékoztatást a neveléstörténet alapvető forrásairól, igazítson el a neveléstörténeti szakirodalomban, adjon ösztönzést az öntevékeny problémátörténeti tájékozódásra.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

- A neveléstörténet tárgya, jellege, forrásai, funkciója.
- Mióta van nevelés? A nevelés eredete, alapformáinak kialakulása. Mióta van iskola? Az intézményes nevelés megjelenése az ókori keleten.
- Az európai nevelés elméletének és gyakorlatának gyökerei.
 - A görög nevelést meghatározó természeti, társadalmi, politikai, eszmei tényezők. Az athéni és a spártai modell jellemzése, különbözőségük okai. Görög filozófusok a nevelés céljáról, tartamáról és módszereiről: Szókratész, Platón, Arisztotelész.
 - Róma nevelési kultúrájának jellemzése. A görög hatás szerepe. Az állampolgári nevelés eszménye és a szervezeti forrás összefüggése.
- A középkori nevelés kialakulását, elterjedését meghatározó tényezők.
 - A kereszténység emberképe. A klerikus nevelés intézményei, a világnézet formálás tartalma, eszközrendszere. Az egyetemek kialakulása. A magyar nevelés rendi jellege.
 - A humanizmus hatása a nevelés elméletére és gyakorlatára: Erasmus, Montaigne nézetei a gyermekről, a nevelés módszereiről. A városi humanista iskolák megjelenésének jelentősége.
- A polgári nevelés történetének első szakasza (XVI–XVIII. sz.)
 - A reformáció és az ellenreformáció nevelési kultúrájának azonos és eltérő vonásai. Az anyanyelvű kultúra és a népnevelés kérdésének előtérbe kerülése. A kollégiumi típusú iskolák elterjedése hazánkban. A jezsuiták iskolaállítási törekvései.
 - Comenius, a nagy összegző. A Didactica Magna hatása napjainkig. Apáczai Csere János szerepe a magyar pedagógiai elmélet fejlődésében.
 - Az empirikus és szenzualista ismeretelméleti koncepciók hatása. A hasznosság elvének megjelenése a pedagógiai gondolkodásban. Locke: Gondolatok a nevelésről című művének jelentősége.
 - Felvilágosult polgári elvek a nevelésben. Rousseau mint a reformpedagógia alapozója. A hasznossági szempont és a munkára nevelés Pestalozzi és Tessedik munkásságában.
 - A polgári pedagógia tudománnyá válása: Herbart pedagógiájának filozófiai és pszichológiai alapjai. A herbartianusok hatása és az oktató iskola megmerevedése.
- A polgári nevelés történetének második szakasza (XIX–XX. sz.)

- Az elméleti pedagógia főbb irányzatai: kultúrpedagógia, szociálpedagógia, morálpedagógia, munkaiskola-koncepció.
- Az oktatás szervezeti formáit megújító törekvések: a hagyományos osztályrendszer felbontására irányuló kísérletek (Jéna-plan), a hagyományos tantárgyi rendszer felbontására irányuló törekvések (Dewey pragmatista projektjei, Decroly, Waldorf-iskolák).
- Individualizáló törekvések: Ellen Key, Montessori, Freinet.
- Az elméleti pedagógia főbb irányzatai hazánkban a századfordulón. Személyiségpedagógia: Schneller István. Gyermektanulmányi mozgalom: Nagy László. Nemzetnevelés: Imre Sándor.
- Karácsony Sándor pedagógiai munkássága.
- A magyar alsó fokú oktatás, tanítóképzés és óvóképzés története.
 - A népiskola XVI. századi megjelenése. A népiskola-hálózat szétterülése a XVII-XVIII. században. Az 1777. és 1806. évi Ratio Educationis általános nevelési elvei, iskolarendszere, rendelkezései a népiskolákról. A népiskolák szervezete, tananyaga a reformkorban. Az 1868. évi népoktatási törvény. A 6 osztályos elemi népiskola szervezeti és tartalmi alakulása 1945-ig: az 1905-ös és az 1925-ös népiskolai tantervek. A nyolc osztályos általános iskola fejlődése 1945-től napjainkig.
 - A tanítóképzés elődje, a norma-iskola létrejötté az I. Ratio Educationis nyomán. Az első önálló hazai tanítóképzők a XIX. században. Az 1868-as népoktatási törvény a tanítóképzésről. Szervezeti és tartalmi változások 1948-ig. A szocialista nevelés alapelvei. Az államosítás. A felsőfokú képzés indulása, fejlődése napjainkig. A közoktatás és a tanítóképzés összefüggése.
 - Saját intézményünk története.

Az óvodai nevelés története hazánkban. Az óvodai intézményrendszer történeti áttekintése. A magyar óvó(nő)képzés 1828-tól napjainkig.

SZAKIRODALOM:

- Mészáros István – Németh András – Pukánszky Béla (2003): *Bevezetés a pedagógia és az iskoláztatás történetébe*. Osiris Kiadó, Budapest.
- (www.mek.oszk.hu/01800/01893/html)
- Fehér Erzsébet (1994): *Az oktatás és nevelés története*. Budapest. száma: J 11-1141/1.
- Gáspár László – Kelemen Elemér (1999): *Neveléstörténet problémátörténeti alapon*. OKKER Kiadói Kft., Budapest.
- Györgyiné Koncz Judit (2005): *Pályaismeret, pályaaorientáció*. Károli Egyetemi Kiadó, Budapest.
- Kardos József – Kelemen Elemér (1996): *1000 éves a magyar iskola*. Korona Kiadó Kft., Budapest.
- Kéri Katalin (2001): *Bevezetés a neveléstörténeti kutatások módszertanába*. Műszaki Könyvkiadó, Budapest.
- Mészáros István – Németh András – Pukánszky Béla, (2003, szerk.): *Neveléstörténet szöveggyűjtemény*. Osiris Kiadó, Budapest.
- Pukánszky Béla (2001): *A gyermekkor története*. Műszaki Könyvkiadó, Budapest.
- Vajda Zsuzsa – Pukánszky Béla (2003, szerk.): *A gyermekkor története. Szöveggyűjtemény*. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest.

TK3408			SZAKMAI KÉSZSÉG- ÉS SZEMÉLYISÉGFEJLESZTŐ TRÉNING I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	0	gyakorlat	aláírás
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: I. Fejlődjön a hallgatók kommunikációs készsége, bővüljön önismeretük, fejlődjön társismeretük, ezáltal alapozódjon meg készségük a személyiség munkaeszközként való használatában.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Az önismeret alapja, önmagunk és mások megismerése Kommunikáció fejlesztésének területei: A saját kommunikáció fő jellegzetességeinek tudatosítása, a különböző kommunikációs stratégiák előnyei és hátrányai. A közvetlen emberi kommunikáció jellemzői, a verbális és nonverbális kommunikáció megfigyelése és megértése, kongruens és inkongruens közlés, a szituáció és a komplex jelzések felismerése. A kultúrák és szubkultúrák közötti kommunikációs különbségek felismerése (etnikai, nemi, életkori, települési, szociális helyzetben lévő különbözőségek), az ezzel kapcsolatos előítéletek tudatosítása, az emberismeret és a személyközi érzékenység fejlesztése. Kapcsolatépítő készségek: az empátia erősítése (az érzelmek megértése, az empátia szintjei és azok kommunikációja). A hitelesség erősítése a segítő kapcsolatban, az önfeltárás időzítése és mélysége, a pozitív visszajelzés és az asszertív viselkedés fejlesztése. A pszichológiai kontaktus fenntartása a klienssel és a probléma feltárása aktív figyelemmel. A verbális követés (tovább segítség, parafrázis, zárt és nyílt válasz, a konkrétságra törekvés, modellálás, összefoglalás), saját érzelmek felismerése és kommunikálása. A problémás kommunikációs minták kezelése (a beszédes és a szótlan kliens, az agresszív viselkedés, a bizalmatlanság, a manipulatív viselkedés). A tipikusan nehéz helyzetekre való felkészítés. Kulturális különbözőségek kezelése. Intervenciók technikák (készségfejlesztés: problémamegoldó készségek fejlesztése, asszertivitás, a szerepjátékok elsajátítása).					

SZAKIRODALOM:

- Buda Béla: A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei. Bp.1988. TK.
- E. T. Hall: Rejtett dimenziók. Bp. 1979. Gondolat.
- Hankiss Ágnes: A bizalom anatómiája. (Bp. 1987. Kötéltánc kötet, magánkiadás)
- Hegyesi G., Kozma J., Szilvasi L., Talyigás K., Bp. 1997, BGGYTF.
- W. F.G. Mastenbroeck: Konfliktusmenedzsment és szervezetfejlesztés, Bp., 1991, KJK
- Rudas János: Delfi örökösei (több kiadás)
- Székely György: Győzelem vesztesek nélkül. Bp., 1995, ELTE. Szociális munka csoportokkal. A szociális munka elmélete és gyakorlata

TK6301			TANULÁSMÓDSZERTAN		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	2	szeminárium	évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgató rövid bevezetést kap a felsőoktatás világába és a főiskola sajátos képzésébe, követelményeibe. A kurzus segítséget nyújt abban, hogy a hallgató ismerje meg saját képességeit, motiváltságát, korábban elsajátított tanulási stílusát, és lehetőséget teremt a hatékony tanulási módszerek elsajátítására, a lazítás és stresszoldás eljárásaival kiegészítve.

A félév során támpontot kap az önálló tanulási tervek elkészítéséhez, a hatékony tanuláshoz és a számonkéréseken való sikeres helytálláshoz.

A kurzus az önálló gondolkodásmódot kívánja előmozdítani, szem előtt tartva, hogy ez a szakmai tudással szerves egységbe kerüljön.

A tanegységgel olyan eszközt is kívánunk a pedagógus- és hittanoktató jelölt hallgatók kezébe adni, amivel maguk is hatékonyabb tanárrá válhatnak, és segíthetik a rájuk bízottakat a tanulásban.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

1. A felsőoktatás főbb jellemzői, helyi sajátosságok. Tájékozódás a KRE, ill. a TFK terepén (szervezet, intézmény, honlap, szabályzatok, ügyintézés). Hogyan startoljunk jól?
2. A tanulás típusai. A tanulási stílus. A hatékony tanulás. A tanulás külső-belső feltételei. Motiváltság. Tanulásszervezés, időbeosztás.
3. Stresszoldó eljárások. Koncentráció és lazítás.
4. Tanulási stratégiák, technikák formák. Hatékony csoportos tanulás.
5. Hatékony szövegfeldolgozás. Szövegértés, lényegkiemelés, jegyzetelés. Vázlatírás, gondolattérkép. Hogyan tanuljunk tankönyvből?
6. Óratípusok, követelmények. Előadások és szemináriumi órák hasznosítása. Gyakorlati órák hasznosítása. Mire figyeljünk?
7. Út a vizsgához. A sikeres vizsga feltételei. Hogyan készüljünk jól zárthelyi dolgozatokra?
8. Út a dolgozatíráshoz és a szakdolgozathoz: legfontosabb lépései; a tudományosság kritériumai. Dolgozatok, írásbeli munkák formai követelményei.
9. Kiselőadások, bemutatók készítésének fontosabb szempontjai, eszközei.
10. Idegen nyelvek tanulása; a sikeres nyelvtanulás alapszabályai.
11. Tanulási segédeszközök, könyvtár, internet, speciális segítség igénybevétele.

SZAKIRODALOM:

- Deese, James – Deese, Ellin K.: *Hogyan tanuljunk?* Panem – McGraw-Hill, Budapest, 1992.
- Oroszlány Péter (szerk.): *Tanulásmódszertan*. AKG Kiadó, Budapest, 1991., ill. későbbi kiadások
- Ulrich Tobias, Cynthia: *Így tanulnak ők. Fedezze fel gyermeke erősségeit és építsen azokra*. ACSI, Bp., 2000.

TK0506			TERMÉSZETISMERET ÉS KÖRNYEZETVÉDELEM I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	3	előadás	vizsga
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Korszerű természettudományos ismeretek elsajátítása, amelyek megalapozzák az oktatási–nevelési feladatok ellátását a természettudományos nevelés, a környezettudatos és egészségtudatos magatartás alakítása terén. A fenntartható fejlődés elméleti alapjainak bemutatása az ember szerepének és felelősségének tudatosításával. Olyan kompetenciák fejlesztése, amelyek felkészítenek az iskolai nevelés bevezető és a kezdő szakaszában az Ember a természetben műveltségi terület és a közös követelmények által meg-fogalmazott alapkészségek és képességek fejlesztésére.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: jártasság a gyermek környezetének kialakításában; jártasság az adott korosztály nevelési, gondozási, ápolási, táplálási feladatainak és az egészséges fejlődéshez szükséges higiénés, életmódbeli, kulturális, kommunikációs szokások kialakításának ellátásában					
SZAKIRODALOM: Bora – Nemerkenyi (2004): Magyarország földrajza Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó Doba László (1998): Fizikai és kémiai ismeretek. Dávid János Kiadó, Kaposvár. Dr. Endrédi Lajos (2002): Biológiai ismeretek. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. Dr. Endrédi Lajos (2002): Földrajzi ismeretek. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. Dr. Jakucs László (1995): A Föld belső erői. Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged. — (1995): A Föld külső erői. Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged. Kanczler Gyuláné dr. (2000, szerk.): Növény- és állatismeret. ELTE TÓFK, Budapest. Dr. Kerényi Attila (2003): Környezettan. Természet és társadalom globális szempontból. Me-zőgazdasági Kiadó, Budapest					

TK0508			VIZUÁLIS NEVELÉS I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	2	szeminárium	évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy az esztétikai értékek iránti fogékonyságot fejleszteni képes szakmai attitűd kialakításával a kisgyermekkorú gyermekek körében végzendő oktató-nevelő munkára készít fel. Az ONP személyiségfejlesztési koncepciója szellemében a tantárgy tartalmi feltárják a köz-lésformák vizuális jellegzetességeit (Vizuális kommunikáció), ezekhez technikai-technológiai eljárásokat (Vizuális alapozó stúdiumok) és önálló probléma megoldási, tervező-alkotó metódusokat (Alkotási gyakorlat) nyújt. A vizuális tevékenységekbe ágyazott képességfejlesztés a történeti képi nyelvezet megértését (Műelemzés, gyermekrajzelemzés), alkotó adaptációit, a pedagógiai bábjátékot (Báb), mint a kollektív és a személyes identitást kifejező közlések lehetőségeit szolgálják.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: az adott korosztály nevelési, gondozási, ápolási, táplálási feladatainak és az egészséges fejlődéshez szükséges higiénés, életmódbeli, kulturális, kommunikációs szokások kialakításának gyakorlati ismerete; a főbb fejlesztési területek és módszerek (beszéd és játéktevékenység, ének-zene, mozgásos és alkotótevékenységek, mese, vers, bábozás) szerepe és lehetőségei a 0-3(5) éves gyerekek nevelésében					
SZAKIRODALOM: Bakkai Tiborné: Az óvodai kézimunka és barkácsolás módszertana. Kecskeméti Tanítóképző Főiskola, Kecskemét, 1975. Bakos-Bálványos-Preisinger-Sándor Zs: Vizuális nevelés pedagógiája. Balassi Kiadó, Bp. 2000. Hárdi István: Dinamikus rajzvizsgálat. Medicina Kiadó, Bp. 1983. Kárpáti Andrea: Firkák, formák, figurák. Dialóg Kiadó, Bp. 2001. Kárpáti Andrea: Vizuális kommunikáció. Dialóg Kiadó, Bp. 1996.					

TK3412			XX. SZÁZADI MAGYAR TÁRSADALOMTÖRTÉNET		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	3	előadás	vizsga
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók ismerjék meg a XX. századi magyar társadalomtörténetét, hogy ezen ismeretek alapján képesek legyenek elhelyezni és értelmezni a szociálpolitika főbb változásait. Másrészt a segítő munka során az egyes életeseményeket legyenek képesek elhelyezni nagyobb társadalmi összefüggésekbe, illetve egyszerűen értsék az egyén életútjában történő fordulópontok nagyobb társadalmi összefüggéseit					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A XX. századi magyar társadalom fejlődése az 1867-es kiegyezés korszakával kezdődik, amely lehetővé tette Magyarország ipari-polgári társadalmi fejlődésének kibontakozását. Fontos ezen belül meghatározni Magyarország helyét Európában, illetve kitérni a polgárosodás folyamatára a dualizmus korában. Ezt követi az I. világháború és Trianon következményei, majd a Horthy-korszak társadalmának és a holokauszt bemutatása. A 2. világháború veszteségei, a tulajdonviszonyok átalakítása, 1945–1949. Majd a szocialista korszakon belül kitérünk a Rákosi-diktatúra jellegére, a szocialista társadalom rétegződésére, a hazai kisebbségek és a határon túli magyarság helyzete a II. világháború után. Az 1956-os forradalom és szabadságharc, a megtorlás időszakára és a puha diktatúra. Ezentúl fontos mozzanat az 1968-as gazdasági új mechanizmus, a második gazdaság megjelenése és a rendszerváltáshoz vezető folyamatok felvázolása.					
SZAKIRODALOM: • Gyáni Gábor – Kövér György: Magyarország társadalomtörténete a reformkortól a második világháborúig. Bp., 1998. 363–378. (Jótekonyság és szociálpolitika c. fejezet) • Valuch Tibor: Magyarország társadalomtörténete a XX. század második felében. Bp., 2001.					

TK2902			ÁLTALÁNOS PEDAGÓGIA ÉS DIDAKTIKA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	2	előadás	vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

- megismertetni a hallgatókat az általános pedagógia és az oktatástan alapvető – és a jelen gyakorlat szempontjából is releváns – ismeretanyagával;
- impulzusokat adni a hallgatók saját korábbi és jelenlegi oktatási élményeinek felszínre hozásához és elemzéséhez;
- tapasztalatszerzési és "belegondolási" lehetőségek biztosítása a praxis számukra ez idáig ismeretlen területein;
- az elmélet és gyakorlat kapcsolódási pontjainak felmutatásával a hallgatók pedagógiai érzékenységének fokozása.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

- A társadalmi pedagógiai gyakorlat funkciója. A neveléstudomány/ok szakágai, kutatási módszerek, társtudományokkal való kapcsolatok. Szocializáció – nevelés – oktatás. Nem-professzionális és professzionális nevelés, oktatás.
- A hazai iskolarendszer jelenlegi helyzete. Az iskolarendszer funkciói: e funkciók kapcsolása az egyes iskolafajtákhoz, különös tekintettel a kötelező iskoláztatás megalapozó szakaszára. A közoktatás aktuális problémái.
- A nevelés, oktatás intencionális jellege. A célok forrásai: a társadalom (az oktatáspolitikai közvetítésével); a helyi társadalom; az iskolafenntartó; az iskola koncepciója; egyes pedagógusok, csoportok; tanuló/k. A célok megjelenése a különböző dokumentumokban (alkotmány, Gyermeki Jogok Chartája, közoktatási törvény, nemzeti alaptanterv, kerettanterv, pedagógiai program, helyi tanterv, a tanító napi gyakorlatához kapcsolódó tervek). A célok irányultsága: kognitív, affektív, pszichomotoros; tartalom- és eszköztudás; ismeret, jártasság, készség, képesség, kulcskompetenciák, attitűd. Értékek az oktatásban. A célok megfogalmazásának és elrendezésének lehetséges módjai. Egységes, szelektív és differenciált célok az oktatásban.
- A tudás létezési módjai. Ismeret és operatív jellegű tudás. Képességek rendszere.
- Az életkori osztály mint az iskola hagyományos szociális alapegysége. Az osztályokba sorolás lehetséges kiindulópontjai. Koedukáció. Integráció. Az osztálybontás okai, formái, lehetőségei. Az osztálylétszám. Ugrás és bukás, a fejlesztési szakaszokban való gondolkodás és ennek törvényi háttere. Felkészítés az élethosszig tartó tanulásra.
- A tanítási óra mint az oktatás leggyakoribb időegysége, hagyományos szervezeti formája. A tanítási órához kapcsolódó problémák és megoldások: időtartam és fáradékonyság; rituálék, sablonok; az oktatási tartalom széttagolása, mozaikszerűsége; közös és egyéni órarendek. Sajátos időkezelés az epochális és a projekt oktatásban.
- Tanulás az osztálytermen, a szaktantermen vagy az iskolán kívül (könyvtár, múzeum, kirándulás, erdei iskola). Tanulás a tanítási órák között: otthoni tanulás; napközi otthon, iskolaotthon, klub, fejlesztő csoport.
- Az oktatás szervezési módjainak sajátosságai, alkalmazásuk lehetőségei, hatékonyságuk feltételei. A

szervezési módok mint az egységesség, mint a szelekció, mint a differenciált fejlesztés eszközei. A tradicionális tanítási stratégia kritikai elemzése.

- Az oktatás módszerei mint a tanár és tanuló eljárásai. A módszerek kiválasztását meghatározó tényezők. A közlés. A megbeszélés. A bemutatás. A tanulók tevékenysége. A tanulói teljesítmények mérésének és értékelésének módszerei.
- Az oktatás eszközei. Az eszközök négy „nemzedéke”. Az informatika által felkínált lehetőségek.
- A tanterv funkciója, változatai. A tananyag kiválasztásának, valamint vertikális és horizontális elrendezésének módjai. A tartalmi szabályozás tantervi szintjei. A helyi tanterv készítése. A pályakezdő tanító a helyi tanterv készítésének folyamatában.
- Az oktatási folyamat értelmezése. Az oktatási folyamat során megvalósuló didaktikai feladatok: adatok, élmények, tapasztalatok; elemzés; elvonatkoztatás, általánosítás; alkalmazás; rögzítés; rendszerezés; ellenőrzés, értékelés; az elsajátítás pszichikai feltételeinek biztosítása. Az oktatás menetének logikai szempontú elemzése. A tanulók eltérő fejlesztési igényeihez való alkalmazkodás a tanulás folyamatában.
Az oktatás tervezésének napi gyakorlatban megjelenő szintjei: a tanév, a téma, a tanítási óra tervezése. Az egyes tervezési szintek sajátosságai, dokumentumai (tanmenet; tematikus terv, egyéni fejlesztési terv, epocha terv, projekt terv; óra-tervezet, óravázlat). Tervezés és megvalósítás, önreflexió, óraelemzés.

SZAKIRODALOM:

- Báthory Zoltán (1992): *Tanulók, iskolák – különbségek*. Tankönyvkiadó, Budapest.
- Csapó Benő (szerk.): *Az iskolai műveltség*. Osiris Kiadó, Budapest, 2002.
- Csapó Benő: *A képességek fejlődése és iskolai fejlesztése*. Akadémia Kiadó, Bp., 2003.
- Difer Programcsomag. Mozaik Kiadó, Szeged, 2004.
- Falus Iván (1998, szerk.): *Didaktika*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Hunyady Györgyné – M. Nádasi Mária (1996, szerk.): *A helyi tanterv készítésétől a tanítási óráig*. BTF, Budapest.
- Nagy Sándor (1993): *Az oktatás folyamata és módszerei*. Volos Kiadó, Budapest.
- Nagy József: *A megtanítás stratégiája*. Tankönyvkiadó, Budapest, 1984.
- Nagy József: *XXI. század és nevelés*. Osiris Kiadó, Budapest, 2000.
- Zsolnai József: *A pedagógia új rendszere címszavakban*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp. 1996.

TT0702			ANYANYELVI TANTÁRGYPEDAGÓGIA - IRODALOMTANÍTÁS		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	2	szeminárium	évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

a hallgatók felkészülnek:

az 1-6. évfolyam hatékony irodalmi nevelésére, a korosztály irodalmi nevelésére vonatkozó alapidokumentumok, programok és taneszközök elemző megismerésére;

a szépirodalmi szövegek élményszerű befogadására való képesség megalapozására és továbbfejlesztésére, a műértelmező és műélvező kompetenciák kiépítésére és fejlesztésére az 1-6. évfolyamon, az 5-6. évfolyam irodalmi nevelési specifikumainak szem előtt tartásával;

s mindezek révén a gyermekek kulcskompetenciáinak, ön- és világismeretének, érzelmi világának, esztétikai fogékonyságának, magatartásának, egész személyiségének fejlesztésére.

cél az ATP alapstúdium során a szépirodalmi szövegek feldolgozásával kapcsolatban szerzett ismeretek, jártasságok és képességek továbbfejlesztése, elmélyítése és kiszélesítése az 1-6. évfolyam korszerű irodalmi nevelésének szem előtt tartásával, különös tekintettel az 5-6 évfolyam irodalmi nevelésének specifikumaira;

a szépirodalmi szövegek feldolgozásával kapcsolatos elméleti háttérismeretek és korszerű, diákközpontú módszertani tudás közvetítése;

a hallgatók személyes, társas és szakmai kompetenciáinak, gyakorlati készségeinek fejlesztése, valamint attitűdjük formálása az eltérő kulturális háttérű, ill. hátrányos helyzetű környezetből érkező tanulók elfogadásával, fejlesztésével kapcsolatban, valamint a szakmai folyóiratokban való önálló tájékozódás megalapozása.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Az irodalomtanítás mibenléte, szerepe, célja, feladatai. Irodalomtanítás a változó időben. Irodalomtanítási koncepciók és alternatívák, ezek megjelenése az alsó tagozatos anyanyelvi programokban és az 5-6. évfolyam irodalmi neveléséhez készült taneszközökben. A képességfejlesztő és élményközpontú irodalomtanítás.

A magyar irodalom az 1-6. évfolyamon. Tantervek elemzése.

A korszerű irodalomfogalom és kiépítésének eljárásai az irodalom szövegszerűségének és nyelvi megalkotottságának felismertetésével. Olvasókönyvek és irodalomkönyvek elemzése a bennük megfogalmazódó irodalomfogalom korszerűsége szempontjából.

A műértelmező kompetenciák megalapozása és fejlesztése irodalmi ismeretek (verstan, stilisztika, poétika) nyújtásával és az irodalomismeret biztosításával - a fogalomépítés eljárásai. Valamely irodalmi ismeret kiépítési folyamatának tervezése csoportmunkában.

A reflektáló olvasás képességének megalapozása; az esztétikum befogadásának megteremtése az 1-6. évfolyamon. A korosztály irodalmi nevelésében alkalmazható szövegmegközelítési eljárások az olvasói válasz inspirációjának és a kreatív befogadás lehetősége megteremtésének szem előtt

tartásával (RWCT, drámapedagógia, kreatív-produktív szövegbe fogadás).

Az együttműködésen alapuló tanulásszervezés az irodalomórán a játékoság, kreativitás és tevékenység-központúság szempontjainak érvényesítésével. Irodalmi játékok és felhasználásuk.

A korosztály olvasóvá nevelése a személyiségfejlesztés lehetőségeinek kiaknázásával, a drámajáték és más modern szövegfeldolgozó eljárások alkalmazásával, a könyv-és könyvtárhasználati képességek megalapozásával, (tovább)fejlesztésével, s e kompetenciák működtetésével. Az 5-6. évfolyam olvasóvá nevelésének specifikumai. Ajánlott olvasmányok az 5-6. évfolyamon.

Az irodalom és más művészetek kapcsolata, az irodalmi nevelés komplexitása; szintézis-teremtő lehetőségek az irodalomtanításban, a műveltség-elemek integrációjának megteremtése.

Az élményszerű olvasatásra, a műértelmező kompetenciák fejlesztésére alkalmas tanítói attitűd. A tanítói önreflexió képességének fejleszthetősége és fejlesztése. A tanítói eredményesség kontrollja.

SZAKIRODALOM:

1. Arató László - Balatoni Teréz (2002): „Tizenkét évi irodalomtanítás után miért nem válnak tömegesen olvasóvá a mai fiatalok?” Könyv és Nevelés, 4.
2. Cserhalmi Zsuzsa (2000): Amit az irodalomtanításról tudni kellene. Budapest.
3. Cserhalmi Zsuzsa (2001): Módszertár. Budapest.
4. Sipos Lajos (1998): Irodalomtanítás az ezredfordulón. Celldömölk.
5. Gabnai Katalin (1999): Drámajátékok. Helikon, Budapest.
6. Sipos Lajos (1991): Tantervek és programok a magyar nyelv és irodalom tanításához. Celldömölk.
7. Pethőné Nagy Csilla (1994): Kooperatív tanulási módszerek az irodalomtanításban. In: Vastagh Zoltán (szerk.): Kooperatív tanulási stratégiák az iskolában I-II. Pécs.

TO0223			JÁTÉK PEDAGÓGIÁJA ÉS MÓDSZERTANA II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TO0222		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	2	szeminárium	évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy a Játék pedagógiája és módszertana I. folytatása. Célja: A tantárgy feladata a hallgatók megismertetése a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenységének a specifikumaival. A játék pedagógiai, szociológiai, pszichológiai aspektusainak hangsúlyozásával rámutatunk e sajátos tevékenység kultúrávezető funkcióira és arra, hogy korai gyermekkorban a játék segíti legteljesebben a specifikus emberi képességek kibontakozását, a gondolkodást, ezzel összefüggésben a kommunikációt, a kreativitást, az önreflexiós képességet és a társas magatartást. Rámutatunk arra, hogy a játék a gyermek elemi szükséglete, melyet ki kell elégíteni a csoportélet megszervezésével, az objektív és szubjektív feltételrendszer megteremtésével. A hallgatónak tájékozottnak kell lenni abban, hogy a játékszereket, a sokszínű játékelmény gyermeki személyiséget kiteljesítő hatását túlmutatva a játék előkészíti a későbbi tevékenységeket: a tanulást, a munkát, alakítja a szociális magatartást, nagymértékben hozzájárul a felnőtt élet minőségéhez. Igen nagy továbbá a szerepe a felzárkóztatásban, kompenzációban, az esélyteremtésben.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: az adott korosztály nevelési, gondozási, ápolási, táplálási feladatainak és az egészséges fejlődéshez szükséges higiénés, életmódbeli, kulturális, kommunikációs szokások kialakításának gyakorlati ismerete; a főbb fejlesztési területek és módszerek (beszéd és játéktevékenység, ének-zene, mozgásos és alkotótevékenységek, mese, vers, bábozás) szerepe és lehetőségei a 0-3(5) éves gyerekek nevelésében					
SZAKIRODALOM: B. Lakatos Margit (szerk.): Játékpszichológia. Olvasókönyv óvodapedagógus hallgatóknak. ELTE Tanító- és Óvóképző Főiskolai Kar. Budapest, 2001. Kovács György – Bakosi Éva: Az óvodai játék. Debrecen, 1995. Mérei Ferenc – V. Binét Ágnes: Gyermeklélektan. Gondolat, Budapest, 1983. Tunyogi Erzsébet: Gyógyító játék a családban. Tárogató Kiadó, Budapest, 1995. Kiss Áron: Magyar gyermekjáték-gyűjtemény. Holnap Kiadó, Budapest, 2000.					

TT0604			MŰVELŐDÉSTÖRTÉNET II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TT0603		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	3	előadás	vizsga
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Az európai művelődés előzményeinek és nagy korszakainak áttekintése. A régi idők mindennapjainak megismerése. Az egyes korszakok történeti, irodalmi, képzőművészeti, tudománytörténeti jelentőségének ismertetése.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Az európai felvilágosodás kultúrája, 18. század: a filozófusok százada. A bécsi klaszicizmus nagyjai, az új zenei formák (szomáta, szimfónia, vonósnégyes) kialakulása. A német klasszika mint a felvilágosodás kultúrájának betetőzése. Kultúra és társadalom kölcsönhatása, a filozófiai-irodalmi alkotások társadalmi lecsapódása, a francia forradalom hatása az európai társadalmi fejlődésre. Szentimentalizmus, klasszicizmus és romantika az irodalomban, képzőművészetben és zenében. A romantika nagy áramlatai, realizmus, naturalizmus, impresszionizmus, az irracionizmus megjelenése.					
SZAKIRODALOM: 1. Lederer Emma: Egyetemes művelődéstörténet Budapest, 1992 2. Egon Friedell: Az újkori kultúra története I-II. Budapest, 1998 3. Kósa László (szerk.): Magyar művelődéstörténet Budapest, 2006. 4. Agárdi Péter: Szöveggyűjtemény a magyar művelődéstörténet tanulmányozásához (1000-1945) Pécs, 1995					

TK3501			ROMOLÓGIA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	3	szeminárium	évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatókat szembesíteni azzal a magyarországi helyzettel, hogy a többségi társadalom tagjai egyre kevésbé toleránsak a kisebbségekkel és ezt az intoleranciát egyre kevésbé viselik el a kisebbségek. Alapvető feladat az előítélet „természetrájának” és megnyilvánulási formáinak a megismerése, valamint az előítéletek leküzdése módjainak elsajátítása.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Történeti bevezetés, amely egyfelől a szociológia mint tudomány, másfelől a mai magyar társadalom múltját tárja fel. A mai magyar társadalom rendszerének, működésének leírása. A szociális munkás / diakónus lehetőségei és korlátai különös tekintettel azokra a feladatokra, amelyekkel a munkája során találkozni fog.					
SZAKIRODALOM: • Diósi Ágnes: (1988) Cigányút Szépirodalmi kiadó • Erdős Kamill cigány tanulmányai A Gyulai Erkel Ferenc Múzeum Kiadványai 78. sz. • Fónai Mihály – Péntes Mariann – Vitál Attila (szerk) 2006. Etnikai szegénység, etnikai egészségi állapot? A cigány népesség élethelyzete és kitörési lehetőségei Északkelet-Magyarországon. Krúdy Könyvkiadó • Forray R. Katalin (Szerk) (2000) Romológia – Ciganológia Budapest - Pécs Dialóg Campus Kiadó • Gernot, Haupt: Antiziganismus und Sozialarbeit. /Berlin 2006/ • Hadházy Antal: (2003) Ötven év a cigánymisszióban Nyíregyháza, 2003 • Havas Gábor – Kemény István: (1995) A magyarországi romákról. Szociológiai Szemle 5 (3) 3-20. old. • Kertesi Gábor: Romák a munkaerőpiacon és az iskolában Osiris Budapest 2005 • Szuhay Péter: (1999) A magyarországi cigányság kultúrája: etnikus kultúra vagy a szegénység kultúrája? Panoráma Budapest 1999					

TI0001			SZABADIDŐ PEDAGÓGIA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	4	előadás	vizsga
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:					
SZAKIRODALOM:					

TK3409			SZAKMAI KÉSZSÉG- ÉS SZEMÉLYISÉGFEJLESZTŐ TRÉNING II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK3408		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	0	gyakorlat	aláírás
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók készségeinek fejlesztése az interperszonális konfliktusok hatékony kezelésében, a konfliktusok konstruktív megoldását nehezítő érzelmek felismerésében, ezek viselkedést befolyásoló hatásának csökkentésében.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Konfliktusmegoldási és tárgyalási technikák kialakítása. Konfliktuselemzés: a konfliktusok okainak megismertetése. (személyes, strukturális, információs, érték, érdek, stb. konfliktus). A konfliktus fázisai, a konfliktushelyzetek megoldása, kezelése pótlólagos források bevonásával. A közösségi szociális munka végzéséhez szükséges készségek erősítése.					
SZAKIRODALOM: • Buda Béla: A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei. Bp.1988. TK. • E. T. Hall: Rejtett dimenziók. Bp. 1979. Gondolat. • Hankiss Ágnes: A bizalom anatómiája. (Bp. 1987. Kötéltánc kötet, magánkiadás) • Hegyesi G., Kozma J., Szilvasi L., Talyigás K., Bp. 1997, BGGYTF. • W. F.G. Mastenbroeck: Konfliktusmenedzsment és szervezetfejlesztés, Bp., 1991, KJK • Rudas János: Delfi örökösei (több kiadás) • Székely György: Győzelem veszteségek nélkül. Bp., 1995, ELTE. Szociális munka csoportokkal. A szociális munka elmélete és gyakorlata					

TK6302			SZEMÉLYISÉGLÉLEKTAN		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK2905		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	3	előadás	vizsga
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók ismerkedjenek meg a személyiséglélektanban jelen levő alapvető megközelítési módokkal, a személyiség felépítésére, működésére, vizsgálatára és alakítására vonatkozó elméletekkel. Szerezzenek tapasztalatot a segítő foglalkozásokban használható pszichológiai eszközökkel.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: • A személyiséglélektan fogalma, kutatás módszerei, mérőeszközei • Típustanok és vonáselméletek • Biológiai folyamatok és öröklés mint a személyiség alapvető meghatározói • Pszichoanalitikus és neoanalitikus személyiségelmélet • Behaviorista nézőpont, tanuláselméletek, • A humanisztikus pszichológia emberképe • A személyes konstrukciók elmélete és a kognitív önszabályozási modell • Evolúciós pszichológiai nézetek az emberről					
SZAKIRODALOM: • Balogh Éva, Kelemen Lajos (szerk.): Személyiséglélektani szöveggyűjtemény az óvóképző főiskolák hallgatói számára. Didakt Kiadó, Budapest, 2005. • Gyöngyösiné Kiss Enikő, Oláh Attila: Vázlatok a személyiségről: a személyiség-lélektan alapvető irányzatainak tükrében. Új Mandátum Kiadó, Budapest, 2007. • Tóth László: Pszichológia a tanításban. Pedellus Tankönyvkiadó Kft., Debrecen, 2008. (3. fejezet)					

TK3413			SZOCIOLÓGIA I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	3	előadás	vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatók ismerjék meg a XX. századi magyar társadalomtörténetét, hogy ezen ismeretek alapján képesek legyenek elhelyezni és értelmezni a szociálpolitika főbb változásait. Másrészt a segítő munka során az egyes életeseményeket legyenek képesek elhelyezni nagyobb társadalmi összefüggésekbe, illetve egyszerűen értsék az egyén életútjában történő fordulópontok nagyobb társadalmi összefüggéseit

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A XX. századi magyar társadalom fejlődése az 1867-es kiegyezés korszakával kezdődik, amely lehetővé tette Magyarország ipari-polgári társadalmi fejlődésének kibontakozását. Fontos ezen belül meghatározni Magyarország helyét Európában, illetve kitérni a polgárosodás folyamatára a dualizmus korában. Ezt követi az I. világháború és Trianon következményei, majd a Horthy-korszak társadalmának és a holokauszt bemutatása. A 2. világháború veszteségei, a tulajdonviszonyok átalakítása, 1945–1949. Majd a szocialista korszakon belül kitérünk a Rákosi-diktatúra jellegére, a szocialista társadalom rétegződésére, a hazai kisebbségek és a határon túli magyarság helyzete a II. világháború után. Az 1956-os forradalom és szabadságharc, a megtorlás időszakára és a puha diktatúra. Ezentúl fontos mozzanat az 1968-as gazdasági új mechanizmus, a második gazdaság megjelenése és a rendszerváltáshoz vezető folyamatok felvázolása.

SZAKIRODALOM:

- Andorka Rudolf: Bevezetés a szociológiába. (1997) Budapest Osiris
- Budai István: Az interprofesszionális együttműködés és a szociális munka. Esély 2009/5 83-114. o.
- Ferge Zsuzsa: A rendszerváltás nyertesei és vesztesei (1996) IN. Andorka Rudolf – Kolosi Tamás – Vukovich György (szerk) Társadalmi riport . TÁRKI – Századvég 414-443. old.
- Gábos András: A gyermekszegénység csökkentését célzó kormányzati beavatkozások: irodalom – áttekintés. Esély 2009/5 48-68. old.
- Havas Gábor – Kemény István: (1995) A magyarországi romákról. Szociológiai Szemle 5 (3)
- Kopp Mária – Skrabski Árpád Lőke János – Szedmák Sándor (1996) A magyar lelkiállapot az átalakuló magyar társadalomban Századvég, Új folyam 2. ősz. 87-102
- Kovács András (2005) A kéznél lévő idegen. Antiszemita előítéletek a mai Magyarországon. Budapest. Budapest: PolgART Könyvkiadó
- Ligeti György (2003) Gyűjtős. Iskola, demokrácia, civilizáció. Budapest Új Mandátum
- Murányi István: Identitás és előítélet (2006) Budapest Új Mandátum Könyvkiadó

TK0507			TERMÉSZETISMERET ÉS KÖRNYEZETVÉDELEM II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK0506		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	3	előadás	vizsga
A tantárgy elsajátításának célja: A fenntartható fejlődéssel összhangban lévő környezeti és etikai tudatosság kialakítása. A hallgatók szerezzenek ismereteket és jártasságot mindennapjaink természettudományi kérdéseinek, problémáinak, ismereteinek magyarázatában és feldolgozásában. A témák feltárása hármas rendszert követ: a történetiséget, a szakmaiságot és megjelenik a környezet értékeinek, veszélyeinek szempontrendszerre, a globális és a helyi környezetet is figyelembe véve.					
A tantárgy tartalma, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák: • Legyen képes természettudományi kérdések, problémák magyarázatára, feldolgozására. • Rendelkezzen a természettudományok oktatásához korszerű ismeretrendszerrel, valamint az egészséges életmód kialakításához szükséges ismeretekkel. • A természetismeret tantárgy az óra- és vizsgatervben meghatározott tantárgyelemeiben a következő elsajátítandó ismeretanyagot tartalmazza: Azokat a természettudományos – nagyobb részt biológiai, kisebb részt fizikai, kémiai - ismereteket, amelyek szükségesek a természetismereti témák áttekintéshez; problémáinak vizsgálatához, tárgyalásához, összefüggéseinek megértéséhez. Valamint tartalmazza a természettudomány eredményeinek, illetve azoknak a gyakorlati élethez való kapcsolatának vizsgálatát, a pedagógiai látókör, a szakműveltség, a pedagógiai képesség és mesterségtudás elemeit, a pedagógiai önképzéshez szükséges képességek fejlesztését.					
Szakirodalom: Gál Béla: Az élőlények változatossága, Mozaik Kiadó, Szeged, 2006. Dr. Endrédi Lajos: <i>Természetismeret II.</i>, Tankönyvkiadó, Budapest 1995 AJÁNLOTT IRODALOM: • Corine Stockley- Chris Oxlade- Jane Wertheim: Képes Usborne Enciklopédia. Park, 1994 • Dr Lénárd Gábor: Biológia 1., Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2001. • Joy Palmer – Philip Neal: A környezeti nevelés kézikönyve, <i>Körlánc Könyvek 7.</i>, 1998. • David Attenborough: <i>Az élő bolygó</i>, Park Kiadó, Budapest 1992 • David Attenborough: <i>Élet a Földön</i>, Novotrade, Budapest 1988 • Szabó Zoltán: <i>Miért? 500 kérdés és válasz a biológia köréből</i>. Tóth, 1998 • Rókáné Kalydi Bea: <i>Miért? 150 kérdés és válasz a fizika köréből</i>. Tóth, 1999 • Rókáné Kalydi Bea: <i>Miért? 300 kérdés és válasz a fizika köréből</i>. Tóth, 2000					

TT0226			VIZUÁLIS NEVELÉS II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK0508		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	2	szeminárium	évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy a Vizuális nevelés I. folytatása. A tantárgy az esztétikai értékek iránti fogékonyságot fejleszteni képes szakmai attitűd kialakításával a kisgyermekkorú gyermekek körében végzendő oktató-nevelő munkára készít fel. Az ONP személyiségfejlesztési koncepciója szellemében a tantárgy tartalmi feltárják a köz-lésformák vizuális jellegzetességeit (Vizuális kommunikáció), ezekhez technikai-technológiai eljárásokat (Vizuális alapozó stúdiumok) és önálló probléma megoldási, tervező-alkotó metódusokat (Alkotási gyakorlat) nyújt. A vizuális tevékenységekbe ágyazott képességfejlesztés a történeti képi nyelvezetek megértését (Műelemzés, gyermekrajzelemzés), alkotó adaptációit, a pedagógiai bábjátékot (Báb), mint a kollektív és a személyes identitást kifejező közlések lehetőségeit szolgálják.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: az adott korosztály nevelési, gondozási, ápolási, táplálási feladatainak és az egészséges fejlődéshez szükséges higiénés, életmódbeli, kulturális, kommunikációs szokások kialakításának gyakorlati ismerete; a főbb fejlesztési területek és módszerek (beszéd és játéktevékenység, ének-zene, mozgásos és alkotótevékenységek, mese, vers, bábozás) szerepe és lehetőségei a 0-3(5) éves gyerekek nevelésében;					
SZAKIRODALOM: Bakkai Tiborné: Az óvodai kézimunka és barkácsolás módszertana. Kecskeméti Tanítóképző Főiskola, Kecskemét, 1975. Bakos-Bálványos-Preisinger-Sándor Zs: Vizuális nevelés pedagógiája. Balassi Kiadó, Bp. 2000. Hárdi István: Dinamikus rajzvizsgálat. Medicina Kiadó, Bp. 1983. Kárpáti Andrea: Firkák, formák, figurák. Dialóg Kiadó, Bp. 2001. Kárpáti Andrea: Vizuális kommunikáció. Dialóg Kiadó, Bp. 1996.					

TK1702			A DIFFERENCIÁLÁS PEDAGÓGIÁJA AZ ISKOLÁBAN		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	szeminárium	évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: • Attitűdformálás, szemléleti segítség nyújtása a hallgatóknak a differenciálás pedagógiájához: – felkészíteni az általános iskola 1–6. osztályáig a speciális oktatási–nevelési feladatok ellátására; – megértetni az átlagostól eltérő fejlődésmenet, a „másfajta” személyiség-szerveződés eredetét; – jártassá tenni a pedagógiai diagnosztika módszereiben; – képessé tenni a differenciáló bánásmód alkalmazására, az egyéni fejlesztésre, a különböző nevelési helyzetek pszichológiai elemzésére; – ösztönözni a befogadó–integráló nevelésre–oktatásra; – fejleszteni és elmélyíteni a segítő–támogató attitűdöt az általánostól eltérően fejlődő tanulókkal és szüleikkel kapcsolatban. • A tanulók egyéni képességeire épülő differenciált oktatáshoz és neveléshez szükséges pszichológiai ismeretek elmélyítése a leendő tanítóknak: – képessé tenni a gyermekek egyedi, egyéni oktatási–fejlesztési–nevelési szükségleteinek kielégítésére; – bemutatni a „másféle” személyiség-szerveződést, annak törvényszerűségeit, az iskolában előforduló fejlődési zavarokat; – bemutatni a fejlesztő eljárások pszichológiai hátterét, az együttműködés lehetőségeit más szakterületek képviselőivel, szülőkkal, segítő intézményekkel; – felkészíteni a tanulásban akadályozott, az eltérő szociokulturális háttérrel rendelkező, a hátrányos és a veszélyeztetett gyermek nevelésére.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Elméleti alapok: • Törvényi alapok (1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról, a 2003. évi LXI. törvény módosításaival egybeszerkesztve). • A gyerekek közötti különbségek megismerése (pl. temperamentum, képességek, tehetség stb.). • Másság, tehetség, differenciálás, szegregáció, integráció, inklúzió. • A gyermek megismerésének módszerei. • A fejlődési problémák dimenzionális megközelítése (intenzitás, időtartam, kiterjedés). • Fejlődési zavarok (DSM – IV – R kategóriái szerint): – szorongás, érzelmi-kapcsolati zavarok; – tanulási zavarok; – kommunikációs zavarok; – a motoros koordináció zavarai; – pervazív fejlődési zavar; – figyelemhiány és a diszruptív fejlődés zavarai; – a kiválasztás zavarai; – táplálkozási zavarok; – tic-zavarok; – mentális retardáció. • A fejlődési zavarok megjelenési formái az iskolában. • A differenciálás mint hatékony eszköz.					

- A fejlődést megzavaró iskolai tényezők.
- Prevenció, korrekció, kompenzáció, a megküzdés kombinált stratégiái.
- A pedagógus együttműködése a szülőkkel és a segítő szakemberekkel. A segítő intézmények.
- Az iskolai differenciálás hazai gyakorlata.
- A differenciált óratervek elemei s az elemek kapcsolata.

Önálló differenciált óraterv készítése.

SZAKIRODALOM:

- Csányi Yvonne – Perlusz Andrea (2001): *Integrált nevelés – inkluzív iskola*. In: Báthory Zoltán – Falus Iván (szerk.): *Tanulmányok a neveléstudomány köréből*. Osiris, Budapest. 314–332. o.
- Csapó Benő (2004): *Tudás és iskola*. Műszaki Könyvkiadó, Budapest.
- Gereben Ferencné – Kereszty Zsuzsa (1996): *Különböznek. Differenciálás kisiskolás korban*. BTF, Budapest.
- Henning, Köhler (2003): *Rossz gyerekek pedig nincsenek*. Szépnap könyvek.
- Hunyady Györgyné (2003, szerk.): *Differenciált fejlesztés – kooperatív tanulás*. ELTE TÓFK jegyzet.
- Kagan, S. (2001): *Kooperatív tanulás*. Önkonet Kft., Budapest.
- Kolozsváry Judit (2002): *„Más” gyerek, „más” szülő, „más” pedagógus*. Okker, Budapest.
- Landau E. (1997): *Bátorság a tehetséghez*. Calibra Könyvek, Budapest.
- Miller Alice (2005): *A tehetséges gyermek drámája és az igazi én felkutatása*. Osiris, Budapest.
- Vekerdy Tamás (2003): *Milyen iskola kell a gyerekeknek?* Filum, Budapest.

TT0703			ANYANYELVI TANTÁRGYPEDAGÓGIA - A MAGYAR NYELV TANÍTÁSA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	2	előadás	vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A nyelvről szóló általános és kommunikációs alapismeretek elsajátíttatása.

A hallgatók megismertetése az emberi nyelvek – köztük a magyar nyelv – használatának legáltalánosabb törvényszerűségeivel, elméleti összefüggéseivel.

Az egyes nyelvek – különösen a magyar nyelv – vizsgálata elméleti vonatkozásainak, a nyelvtudomány elvi, módszertani problémáinak, más tudományokkal való kapcsolatának megértetése.

Alapvető névtani ismeretek elsajátíttatása.

A gyermeknyelv specifikumainak közvetítése, s az ezzel kapcsolatos ismeretanyag elsajátíttatása.

Anyanyelvi szótárak és más szótárfajták használatának elmélyítése.

A nyelvhasználat és a tanítási gyakorlatok szoros kölcsönhatásának felismertetése.

A nyelvi normát közvetítő tanítói szerepre való felkészítés.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A nyelv és a gondolkodás. A megismerés és a nyelv viszonya.

A nyelv rendszerszerűsége. A nyelv és a beszéd, a nyelv a közlésfolyamatban.

A nyelvek eredete, sokfélesége, típusai. A magyar nyelv eredete, az őshaza, a nyelvrokonság bizonyítékai.

Állandóság és változás egysége a nyelvben.

A nyelvtudomány kutatási területei, módszerei és interdiszciplináris kapcsolatai.

Névtani ismeretek. A névtan megnövekedett szerepe az oktatásban.

A gyermeknyelv: hangtani jelenségek, szótani–alaktani sajátosságok, szóalkotási és szóhasználati módok, mondat- és szövegalkotási jellemzők.

Új és megújult egynyelvű szótáraink.

SZAKIRODALOM:

1. Crystal, David (1998): A nyelv enciklopédiája. Osiris Kiadó, Budapest.
2. Deme László (1979): A beszéd és a nyelv. Tankönyvkiadó, Budapest.
3. Hajdú Mihály (2003): Általános és magyar névtan. Bevezetés. Osiris Kiadó, Budapest. 9–150. o.
4. A. Jászó Anna (1991, szerk.): A magyar nyelv könyve. Trezor Kiadó, Budapest. Bármelyik javított kiadás
5. Lengyel Zsolt (1981): A gyermeknyelv. Budapest.
6. Békési Imre (1986): A gondolkodás grammatikája. Budapest.
7. Máté Jakab (1998): A XX. századi nyelvtudomány történetének főbb elméletei és irányzatai. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

8. Sapir, Edward (1971): Az ember és a nyelv. Gondolat Kiadó, Budapest.
9. Sipos Lajos (1997, szerk.): Pannon Enciklopédia. Magyar nyelv és irodalom. Dunakanyar 2000 Könyvkiadó, Budapest.
10. Takács Etel (1978, szerk.): Tanulmányok a nyelvről. OPI, Budapest.

TK2906			FEJLŐDÉSLÉLEKTAN		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK2905		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	szeminárium	évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy célja a konkrét ismeretek átadásán túl értelmezési keret nyújtása a gyermekek megismeréséhez. A fejlődés értelmezése, és az egyes pszichés funkciók fejlődésének és integrálódásának nyomon követése a különböző életkori fázisokban. A fejlődés általános menetének és a személyiség individuális szerveződésének bemutatása, különös tekintettel az iskolás és serdülőkori jellegzetességekre, törvényszerűségekre, az óvoda – iskola átmenet pszichológiai kérdéseire. Az egész életen át tartó fejlődés folyamatosságának bemutatása. Az egyes életszakaszok tárgyalásánál hangsúlyozva az értelmi, érzelmi és szociális funkciók kölcsönhatásait, áttekintve a mentális egészség és a pedagógiai munka szempontjából releváns funkcionális zavarok pszichológiai megközelítéseit. Empátia és tolerancia fejlesztése a gyermekek iránt.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A fejlődéslélektan tárgya, a fejlődés fogalma, elméletek
A terhesség pszichológiája, magzati fejlődés és szülés
Újszülöttkor, korai anya-gyerek kapcsolat
Csecsemőkori fejlődés: mozgás, érzékelés, észlelés
Kisgyermekkori fejlődés
Az éntudat alakulása
Beszédtanulás, a fogalmak fejlődése
Óvodáskori fejlődés
A játék és mese szerepe a gyermek életében. A gyermeki világkép
Az óvoda–iskola átmenet kérdései: iskolára való alkalmasság, iskolaérettség
Kisiskoláskori fejlődés
Az erkölcsi fejlődés elméletei
Serdülőkori fejlődés
Ifjúkori fejlődés
A felnőttkor és időskor jellemzői

SZAKIRODALOM:

- Cole, M., Cole, S. R.: *Fejlődéslélektan*. Osiris Kiadó, Budapest, 1997.
- Mérei Ferenc, V. Binét Ágnes: *Gyermeklélektan*. Gondolat Kiadó, Budapest, 1993.
- B. Lakatos Margit (szerk.): *Játépszichológia. Olvasókönyv óvodapedagógus hallgatóknak*. ELTE TÓFK, Budapest, 2001.
- Bagdy Emőke: *Családi szocializáció és személyiségzavarok*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1977.
- Feuer Mária: *A gyermekrajzok fejlődéslélektana*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2000.
- Mönks, F. J., Knoers, A.M.P.: *Fejlődéslélektan*. Urbis Könyvkiadó, Budapest, 2004.
- Ranschburg Jenő: *Félelem, harag, agresszió*. Tankönyvkiadó, Budapest, 1983.
- Ranschburg Jenő: *Szeretet, erkölcs, autonómia*. Okker Kiadó, Budapest, 1998.
- Tóth László: *Pszichológia a tanításban*. Pedellus Tankönyvkiadó Kft., Debrecen, 2008.
- Vajda Zsuzsanna: *A gyermek pszichológiai fejlődése*. Helikon Kiadó, Budapest 1999.

TK0504			HONISMERET I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	2	előadás	vizsga
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A szülőföldhöz és a népi hagyományokhoz való kapcsolat és érzelmi kötődés fejlesztése. Felkészítés az általános iskolai hon- és népismeret tantárgy tanítására					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: 1. A hagyományos paraszti falu közössége és a társadalmi kapcsolatok 2. A paraszti környezet: a ház és a gazdaság 3. A lakóhely gazdasági és társadalmi jellemzői 4. A paraszti munka szokásrendje, ünnepek, ünnepkörök 5. Néprajzi tájegységek, etnikai csoportok					
SZAKIRODALOM: • Baksa Brigitta: Élet a házban, Hon- és népismeret V. évf. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003 • Baksa Brigitta: Élet a faluban, Hon- és népismeret VI. évf. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003					

			IDEGEN NYELVI KOMMUNIKÁCIÓ		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	45	3	3	szeminárium	évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Szóbeli és írásbeli kommunikáció az alapfokú nyelvvizsga követelményeinek megfelelő témakörökben, alapvető szókincs elsajátítása.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Az Európai Unió portálok látogatásához szükséges alapvető idegen nyelvi kifejezések készségszintű ismerete. Partnerkapcsolatokhoz nélkülözhetetlen idegen nyelvi kommunikációs készség elsajátítása. A kereskedelmi és marketing munkához kapcsolódó szókincs elsajátítása. A kurzust elvégzett hallgatók képessé válnak: idegen nyelvű olvasott szöveg megértésére, idegen nyelvű szöveg írásbeli megfogalmazására; idegen nyelvű hallott szöveg megértése, valamint alapszintű idegen nyelvű beszédképességük is fejlődik. Kialakítandó kompetenciák: • idegen nyelvi kommunikáció • szaknyelvi kommunikáció					
SZAKIRODALOM: Angol nyelven: Side, Richard and Wellman, Guy (2002). Grammar and Vocabulary for CAE and CPE. London: Longman. ISBN-10: 0582518210 Wellman, Guy (1992). Wordbuilder. London: Heinemann. ISBN-10: 0435285564 Swan, Michael (2005). Practical English Usage. Oxford: Oxford UP. ISBN 978-0-19-442098-3 Thomas, B. J. (1996). Advanced Vocabulary and Idiom. London: Longman. ISBN 0-17-557-126-0 Louann Haarman, Patrick Leech, Janet Murray (1998): Reading Skills for the Social Sciences, Oxford Univ Pr (Sd) edition. ISBN 0194512304 Arline Burgeier, Gerry Eldred, Cherly Boyd Zimmerman (1990): Lexis: Academic Vocabulary Study for ESL Students, Prentice Hall, ISBN: 0135350220 Német nyelven: Buscha, Annerose – Friedrich, Kirsten (2007): Übungsbuch. Berlin u.a.: Langenscheidt,. 238 p. ISBN 3468497741 Buscha, Anne - Linthout, Gisela (2005): Das Oberstufenbuch. Deutsch als Fremdsprache. Leipzig: Schubert Verlag. 240 p. ISBN 3929526816. Dreyer, Hilke – Schmitt, Richard (2009): Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik – aktuell. Ismaning: Hueber. 392 p. ISBN 3193072559 Ferenbach, Magda – Schübler, Ingrid (2008): Wörter zur Wahl. Übungen zur Erweiterung des Wortschatzes. Stuttgart: Klett. 143 p. ISBN 3125582016 Hasenkamp, Günther (2006): Leselandschaft 1–2. Ismaning: Hueber. 164 p., 228 p. ISBN 3885327589, 3885327597					

Turtur, Ursula (2006): Übungen zum Wortschatz der deutschen Schriftsprache. Meckenheim: Liebaug-Dartmann. 140 p. ISBN 3922989624

Francia nyelven:

Grammaire du français contemporain (Kelemen Tibornéval, Pálffy Miklóssal, Kiss Sándorral, Pataki Pállal társszerzőként). Egyetemi tankönyv, Budapest, Tankönyvkiadó, 1985, 531 o.

Kelemen Tiborné: De la langue au style, éléments de linguistique contrastive franco-hongrois. Nyíregyháza, BGYK. 1999.

Körmendy Mariann: Des mots sans mal. Tematikus francia szókincsgyűjtemény érettségizőknek és nyelvvizsgálóknak. Nemzeti tankönyvkiadó, Budapest, 2007.

Molnár Ágnes – Szabó Dávid: Tour de France en 350 exercices. Francia nyelvtani gyakorlókönyv. Nemzeti tankönyvkiadó, Budapest, 2003.

Oszetzky Éva: Lexicologie et enseignement du français: étude contrastive français-hongrois. Budapest, Tinta Könyvkiadó, 2003. (OIK)

Pataki Pál: Francia nyelvtan a középiskolák számára. Nemzeti tankönyvkiadó, Budapest.

			MUNKAERŐ-PIACI ISMERETEK		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	előadás	vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A kurzus célja, hogy a hallgatók alapvető munkaerő-piaci ismeretekkel rendelkezzenek.

Kurzus segít eligazodni a munka világában, megismerteti a munkaerőpiac, a munkajog, a foglalkoztatáspolitikai főbb fogalmait is intézményeit, illetve kitér az álláskeresés gyakorlati kérdéseire is.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

1. Bevezető ismeretek: a munkaerőpiac alapkérdései, flexibilitás a munkaerőpiacon
2. Munkavégzésre irányuló jogviszonyok köre, elhatárolása
3. A munkajog rendszere
4. A munkaviszony létesítése, módosítása, megszüntetése
5. A munkaviszony tartalma (jogok és kötelezettségek)
6. A foglalkoztatáspolitikai rendszere, intézményei és passzív eszközei
7. A foglalkoztatáspolitikai aktív eszközei
8. A szociális ellátások rendszere, a szociális igazgatás intézményrendszere
9. A munkavállalók szabad mozgása az EU-ban és szociális biztonsági koordináció alapelvei
10. Karriertervezés és szakmai önéletrajz
11. Levelezési protokoll, pályázati levél
12. Álláskeresési technikák, felvételi interjú, stressz kezelés
13. Személyes és hivatalos megnyilvánulások elvi határai
14. Záró konzultáció

SZAKIRODALOM:

- Ferencz Jácint, Göndör Éva, Gyulavári Tamás, Kártyás Gábor: Munkajogi alapismeretek, 2013, ELTE Eötvös Kiadó
- Hajdú József – Homicskó Árpád (szerk): Szociális jog II. Foglalkoztatáspolitikai rész. Patrocinium Kiadó, 2010.
- Homicskó Árpád: Jogszabálygyűjtemény a szociális jog különös rész tanulmányozásához. Patrocinium Kiadó, 2013 (megjelenés alatt), az előadáson megjelölt részek.
- A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény, valamint az ahhoz kapcsolódó további előadáson feldolgozott jogszabályok.
- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 883/2004/EK RENDELETE (2004. április 29.) a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról
- Chickering, A.W. (1969): Education and Identity. Joessey-Bass, San Francisco.
- Csirszka J. (1982). Az alkalmasság pszichológiájának kialakulása. In: Munka- és pályalkalmasság pszichológiája. Tankönyvkiadó, Budapest.
- Csirszka J. (1985). A személyiség munkatevékenységének pszichológiája. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Erikson, E.H. (1959). Identity and Lifecyle. Psychological Issues Monograph I. International University Press, New York.
- Holland, J.L. (1966) Career Development Work with Individuals. In: Handbook of Counseling Psychology. Woolfe, R.-Dryden, W. (eds) SAGE Publications, London.
- Szilágyi Klára (1993): Tanácsadási elméletek. GATE GTK, Gödöllő.
- Takács Ildikó (2006) A felsőoktatási tanácsadás jellemzői a változó oktatási struktúrában. Alkalmazott Pszichológia,

2006/1, 39-50.

- Takács Ildikó-Juhász Márta (2000) Pályalélektan. In: Munkapszichológia. Szerk: Mészáros Aranka. GATE Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, Gödöllő, 51-64.
- Ács Z. (2010) Leleplezett nagylelkűség. Figyelő, 2010. augusztus 19.

TK3419			SZOCIÁLPSZICHOLÓGIA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK2905		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	előadás	vizsga
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók ismerkedjenek meg a szociálpszichológia által vizsgált főbb területekkel. Tudatosuljanak a társas folyamatokhoz, csoportjelenségekhez és mások észleléshez, megítéléséhez köthető pszichológiai szabályszerűségekre, s ezen tudás birtokában képesek legyenek a köznapi események szociálpszichológiai szemléletű elemzésére. A tanultak mélyebb feldolgozása révén szerezzenek olyan jártasságot az interakciók elemzésében, amelyet szociális szakemberként a későbbiekben is hasznosítani tudnak.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: • A szociálpszichológia és vizsgálati módszerei • Személyközi kapcsolatok • Társas identitás, szocializáció, ÉN • Szerepek, vezetés • Személypercepció, burkolt személyiségelméletek és attribúció • Vélemény, nézet, érték, attitűd és viselkedés, előítélet és sztereotípiák • Meggyőzés, befolyásolás • Kommunikáció • Csoportok jellemzői és viselkedés csoportban • Proszociális viselkedés és agresszió • Tömegjelenségek					
SZAKIRODALOM: • Forgas, J. P.: A társas érintkezés pszichológiája. Kairosz Kiadó, több kiadás • Mészáros Aranka (szerk.): A munkahely szociálpszichológiai jelenségvilága. Z-Press Kiadó Kft., Miskolc, 2006. • Csepeli György: A meghatározatlan állat. József Műhely Kiadó, Budapest, 2005. • Szabó István: Bevezetés a szociálpszichológiába. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998.					

TI0002			SZOCIOKULTURÁLIS ANIMÁCIÓ		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	4	előadás	vizsga
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:					
SZAKIRODALOM:					

TK3414			SZOCIOLÓGIA II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK3413		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	előadás	vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatók ismerjék meg a XX. századi magyar társadalomtörténetét, hogy ezen ismeretek alapján képesek legyenek elhelyezni és értelmezni a szociálpolitika főbb változásait. Másrészt a segítő munka során az egyes életeseményeket legyenek képesek elhelyezni nagyobb társadalmi összefüggésekbe, illetve egyszerűen értsék az egyén életútjában történő fordulópontok nagyobb társadalmi összefüggéseit

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A XX. századi magyar társadalom fejlődése az 1867-es kiegyezés korszakával kezdődik, amely lehetővé tette Magyarország ipari-polgári társadalmi fejlődésének kibontakozását. Fontos ezen belül meghatározni Magyarország helyét Európában, illetve kitérni a polgárosodás folyamatára a dualizmus korában. Ezt követi az I. világháború és Trianon következményei, majd a Horthy-korszak társadalmának és a holokauszt bemutatása. A 2. világháború veszteségei, a tulajdonviszonyok átalakítása, 1945–1949. Majd a szocialista korszakon belül kitérünk a Rákosi-diktatúra jellegére, a szocialista társadalom rétegződésére, a hazai kisebbségek és a határon túli magyarság helyzete a II. világháború után. Az 1956-os forradalom és szabadságharc, a megtorlás időszakára és a puha diktatúra. Ezentúl fontos mozzanat az 1968-as gazdasági új mechanizmus, a második gazdaság megjelenése és a rendszerváltáshoz vezető folyamatok felvázolása.

SZAKIRODALOM:

- Andorka Rudolf: Bevezetés a szociológiába. (1997) Budapest Osiris
- Budai István: Az interprofesszionális együttműködés és a szociális munka. Esély 2009/5 83-114. o.
- Ferge Zsuzsa: A rendszerváltás nyertesei és vesztesei (1996) IN. Andorka Rudolf – Kolosi Tamás – Vukovich György (szerk) Társadalmi riport . TÁRKI – Századvég 414-443. old.
- Gábos András: A gyermekszegénység csökkentését célzó kormányzati beavatkozások: irodalom – áttekintés. Esély 2009/5 48-68. old.
- Havas Gábor – Kemény István: (1995) A magyarországi romákról. Szociológiai Szemle 5 (3) 3-20. o.
- Kopp Mária – Skrabski Árpád Lőke János – Szedmák Sándor (1996) A magyar lelkiállapot az átalakuló magyar társadalomban Századvég, Új folyam 2. ősz. 87-102
- Kovács András (2005) A kéznél lévő idegen. Antiszemita előítéletek a mai Magyarországon. Budapest. Budapest: PolgART Könyvkiadó
- Ligeti György (2003) Gyűjtős. Iskola, demokrácia, civilizáció. Budapest Új Mandátum
- Murányi István: Identitás és előítélet (2006) Budapest Új Mandátum Könyvkiadó.

TT0230			TESTNEVELÉS TANTÁRGYPEDAGÓGIA I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	2	gyakorlat	évközi jegy
A tantárgy elsajátításának célja: Készítsen fel a 4-12 éves korú gyermekek körében a mozgásfejlesztési feladatok szakszerű ellátására (átjárhatóság a tudás megjelenési formák között, gyakorlatban tényleges alkalmazható tudás, a 4-12 éves korú gyermekek mozgásfejlődésének ismerete, szakmai elkötelezettség és felelősségérzet, motivációs speciális tanulásszervezési készségek, kommunikációs készségek, kognitív képességek); Sajátítsák el a készség szintjén az iskoláskorú gyermekek mozgásfejlesztéséhez szükséges szakmai elméleti és gyakorlati ismeretanyagot (a testnevelés mozgásanyagával kapcsolatos tárgyiasult tudás létrehozása az ismeretek elsajátítás és eredményekben mérhető végrehajtása által, a mozgásfejlesztés elvárásainak való megfelelés, együttműködési készség, az optimális terhelés adaptálása az egyéni szükségletekhez); Szerezzenek ismereteket a differenciált, egyéni fejlettség figyelembe vételére épülő tevékenység tervezésről és irányításról (a tevékenység végrehatásának ellenőrzése eltérő testi fejlettség esetén, attitűdök kialakítása, szemléletformálás, másság elfogadás, motivációs alap létrehozása, pedagógiai problémák felismerése és lehetséges megoldásainak előrelátása, esélyegyenlőség elvének ismerete);					
A tantárgy tartalma, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák: • legyenek képesek az iskolai testnevelés feladatait a szakma és a terület igényeinek megfelelően ellátni; • alakuljon ki olyan gyakorlati pedagógiai tudás, ami szükséges a szakmai elhivatottsággal és felelősséggel végzett pedagógusi munkakörhöz; • legyenek képesek az eltérő fejlettségi szintből adódó problémákat felismerni és lehetséges megoldási módjukat megtalálni; • rendelkezzenek inkluzív (befogadó) szemlélettel;					
Szakirodalom: • Prisztóka Gy.: Testnevelélmélet, Dialóg Campus, Budapest, 1998. • Arday L. (szerk.): A testnevelés tanítása. Korona, Budapest, 1999.					
AJÁNLOTT IRODALOM: • Farnosi I.: Mozgásfejlődés. Dialóg Campus, Pécs, 1999					

TI0003			ÖSSZEFÜGGŐ SZAKMAI GYAKORLAT		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	560		30	gyakorlat	évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A gyakorlat célja olyan szakmai tudás közvetítése, amely elméleti és gyakorlati szinten ad ismereteket a szociális munka végzéséhez. A hallgatók ismerjék meg a kliensekkel végzett munka folyamatának tervezését, értékelését. Gyakorolják elméleti ismereteik felhasználását az információk elemzésében, a problémák szakmai szempontból való meghatározásában. Cél továbbá, hogy elősegítse az elméleti tudás, a gyakorlati készségek és szakmai attitűd integrációját. A hallgatók a gyakorlat oldaláról közelítve szereznek ismereteket és tapasztalatot a szociális munka lényegéről. Tevékenységükben a szociális munka gyakorlatának alapelveit, értékeit és különböző elméleteken alapuló módszereit alkalmazzák.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A gyakorlat során a hallgatók részt vesznek az adott intézményben folyó közvetett és közvetlen segítő tevékenység tervezésében, végrehajtásában és értékelésében. Tapasztalatot szerezhhetnek a segítő kapcsolatok dinamikájáról. Felelősséget viselhetnek részfeladatok (kliensképviselő, információadás, ügyeleti munka, stb.) ellátásáért.					
SZAKIRODALOM:					